

Haridusministrist pereisa **Tõnis Lukase** (47) sõnul kannab kodus liidrisärki tema habras blond kaasa **Liina** (39), TÜ dotsent ning Underi ja Tuglase kirjanduskeskuse teadur. Lapsed **Ats** (5), **Linda** (9) ja **Triinu** (20) teavad hästi, et vajadusel teeb kõvemat häält just emme!

Millal esimest korda teineteist silmasite?

Tõnis: Olin 1988. aasta sügisel Püssi kultuurimajas õpilaste korraldatud muinsuskaitseõhtul. Nurgas istus kaks reserveeritud olekuga noort daami – Liina ja tema sõbranna Kristiina. Sõber Indrek Tarand püüdis tüdrukutega juttu teha, minul polnud üldse lööki, sest tegelesin ju lapsikustega, korraldasin ringmänge.

Liina: Olime tulnud kartulipõlult Haapsalu lähedalt, õppisime siis 1. kursusel eesti filoloogiat.

Tõnis: Kuigi daamid ringmängu ei tulnud, ei saanud ma Liinale märkamata jääda, sest lärmasin seal oma jagu. Kuu aega hiljem kohtusime muinsuskaitsepäevadel Pärnus.

Liina: Tol päeval oli meil kursuse ristimispidu. See kujunes nii koledaks ürituseks, et otsustasime sõbrannadega ööpimeduses lahkuda.

Tõnis: Sealsel noortekogunemisel mängis Liina klaverit. Selgus, et tunnen tema nooremat õde, kellelt küsisin luba Liinale läheneda.

Liina: Mäletan jah, et tänaval astus üks vanem härrasmees minu kõrvale ja hakkas midagi küsima.

Tõnis: Vanem härrasmees... tere hommikust, vaata, kus ütleb.

Liina: Muidugi, mina olin ju alles 18.

Tõnis: Vaatasin kohe, et ta on eriline tüdruk, lõug tahtejõuliselt ette lükatud. Ta oli seltskonna süda.

Koidula kuju juures alanud lugu

TEKST KRISTEL RÖSS FOTO ALDO LUUD

Liina: Asi lõppes sellega, et jõime kahekesi Koidula kuju juures šampanjat ja rääkisime hommikuni.

Tõnis: Tartusse sõitsime juba koos, üliõpilaste bussiga.

Liina: Ega me siis veel kohtamist küll kokku ei leppinud, Tõnis oli tollal Rõngus kooliõpetaja.

Tõnis: Aga ma käisin tihti Tartus ja meie ühiselamud olid

vastakuti. Sattusime tihti ühte seltskonda.

Kui palju aega kulus abiellumiseni?

Liina: Vähe. Me tutvusime oktoobris ja juba detsembris rääkisime abiellumisest.

Tõnis: Pulmad olid järgmise aasta mais. Esimene laps sündis, kui Liina oli 19.

Liina: Eelmisel aastal tähistasime oma 20. pulma-aastapäeva.

Tõnis: Kui Rõngust ära tulin ja astusin Tartu Ülikooli aspirantuuri, hakkasin ka loenguid andma.

Liina: Ühise elamise lõime Tartus paar kuud enne lapse sündi.

Kuidas teineteist võlusite?

Liina: Olin iseteadev ja emantsipeerunud noor naine ega plaaninud nii pea peret luua. Arutasime sõbratriga, et lähme ülikooli õppima, mitte mehele. Aga mulle avaldas tohutult muljet, kuidas Tõnis tahtis last! Imetlen tänaseni tema oskust lastega suhelda. Meie tüdrukud olid esimestel aastatel emmekad, aga ühel hetkel said neist issi tütre. Tõnisele meeldib lastega koos olla, tema lemmiktegevusi on puhkuse ajal lastega metsas käia. Vahel tullakse seenelt ja korvis on kaks seent.

Tõnis: Oot-oot, ära nüüd nii maha ka meid tee...

Liina: No mõnikord on rohkem. See on võluv omadus, sest paljud mehed ei leia aega lastega tegelemiseks.

Tõnis: Liina ju võlub kõiki enda ümber. Mind ka. Ja meie maailma-vaade on sarnane. Meil tuleb ette ka võimujagamise hetki, vahel tekivad tema liidriomadused pisut kõhedust. Ta on ju Lõvi! Aga me täiendame teineteist.

Kuidas teie tülid välja näevad?

Tõnis: Need lähevad ruttu üle.

Liina: Olen impulsiivne, ei jäta kunagi midagi enda teada, vaid pean selle välja purskama.

Tõnis: Seejärel teeb ta endale asjaolud selgeks ja rahuneb. Näiteks muretseb ta, kas laps ikka jõuab trenni vms. Liina on ema suure tähega ja emad liialdavad alati.

Liina: Tõnis on äärmiselt vaoshoitud ja introvertne, ta ei tõsta häält ega ela tööpingeid kodus välja.

Tõnis: Tüüpiline eesti mees.

Liina: Et olen ise avatud, on mul tema kinnisust raske mõista.

Mis teeb suhtlemise keeruliseks?

Tõnis: Olen Kaksik, ühtpidi esi-nejat ja emotsionaalne, teisalt väga suletud. Näiteks olen isiklikus elus uuenduste suhtes umbusklik. Pean

ikka rehkendama, kas seda või teist teha, ja tahan kõva häälega kõik aspektid läbi arutada. Liina ei kärsi oodata ja tahaks juba kuulda lõpplahendust.

Liina: Mina olen meie peres ideede generaator. Tõniselt ei kuule naljalt ühtki ettepanekut.

Tõnis: Noo, ära mine nüüd hoo-
gu. Vaat see on see liidritüüp, ikka mina ja mina...

Liina: Ütlen Tõnisele, et miks sa alati kahtled. Aga 20 aasta jooksul harjub kõigega. Olen käitumisstrateegia välja mõelnud, näiteks ostan lennupiletid ära.

Liina: "Tõnise huumorisoon imponeeris mulle kohe."

Tõnis: Sul ongi kergem asjad ise ära lahendada, siis ei pea ebaedu korral kedagi süüdistama.

Kes teeb peres kurja häält, kui vaja?

Liina: Mina vist ikka. Tõnisele pragamine ei meeldi.

Tõnis: Stiil, kuidas saavutada lastega suheldes oma eesmärk, on meil erinev.

Mitut last oma perre plaanisite?

Tõnis: Mõtlesin, et meil saab olema neli last. Kolm igal juhul. Meil oli kokkulepe, et ülikooli lõpuni on üks laps. Edaspidi oleme arvestanud ka seda, kuidas Liina on teinud teaduskraade.

Tõnis: "Liina võlub kõiki enda ümber."

Liina: Tõnis on olnud algusest peale väga toetav, oleme laste kasvatamisel võrdselt tegutsenud. Ta on olnud ka nooremate laste sünni juures.

Tõnis: Esimene laps Triinu ärkas igal ööl kell kolm üles. Kui ta hakkas kunstlikku toitu sööma, toitsin teda öösiti mina.

Kas kolmandat last oodates oli väga oluline, et sünniks poiss?

Liina: See oli Tõnise jaoks väga oluline.

Tõnis: Mis väga oluline. Aga meeste olemasolu on ju ka vajalik.

Kas tunnete vahel ka armukadedust?

Tõnis: Mulle tundub, et Liinat ümbritsevad põhiliselt 60–70aastased saksa mehed, baltisaksa kirjanduse uurijad. Nende suhtes ma ei ole armukade.

Liina: Mul vist ei ole isegi olnud aega selle peale mõelda.

Mida ühiselt ette võtate?

Tõnis: Ühisnimetaja on ikka lapsed, meie elu on perekeske.

Liina: Jah, meil ei ole hobi, mida harrastaksime lasteta. Et ka meie sõpradel on lapsed, käime külas alati kõik koos. Talvel sõidame suusata-
ma, suvel oleme Võsul.

Tõnis: Pigem on nõnda, et võtame laste huvialad üle. Linda on käinud kaks aastat uisutamas, nüüd on hakanud ka Liina samas klubis uisutama.

Liina: Lasteta käime mõnikord teatris või kontserdil.

Tõnis: Vanem tütar on üliõpilane, tema hoiab hea meelega nooremaid lapsi.

Kui palju on teie elus üllatusi ja romantikat, kas hommikukohvi jootes voodis?

Tõnis: Aga kohv võib ju voodis ümber minna!

Liina: Tõnis teeb üllatusi ja toob reisilt alati midagi kaasa.

Tõnis: Romantikat võiks rohkem olla, aga see on etteheide mulle.

Liina: Tõnis teeb aasivas toonis komplimente. Nende mõistmiseks peab teda hästi tundma. Minu ema ei saanudki neist lõpuni aru, aga lapsed on õppinud isa moodi nalja tegema. Kui üks ütleb teisele, et pane mulle ka võid, siis teine vastab – sul saavad siis juuksed rasvaseks.

Tõnis: Mul on musta huumori ta-ju, olen selle vist pärinud oma isalt.

Liina: Tõnise huumorisoon imponeeris mulle algusest peale.

Tundub, et teie pereelu-projekt on igati õnnestunud?

Tõnis: Projektid on lühiajalised, pigem siis ikka programm. Veel parem – strateegiline programm. On õnnestunud!